

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

ESR –hanke: Strategista kasvua muutoksessa 1.12.2023 – 30.11.2026

Maakunnan yhteistyöryhmän kokous 30.10.2023

Satu Huikuri

Yksikön päällikkö

Työllisyys-, yrittäjyys-, osaaminen ja maahanmuuttoyksikkö

Lapin ELY-keskus

Taustaa ja tarve hankkeelle

- Perustettavien yritysten määrä on potentiaaliimme nähden alhainen ja vientiä harjoittavien yritysten joukko on pieni ja painottuu suurempiin yrityksiin. Ylipäättään kasvua ja erityisesti voimakasta kasvua tavoittelevien yritysten määrä on vähäinen ja suuri osa yrityksistä on pieniä yrityksiä, joiden resurssit ovat rajallisia.
- Lapissa kasvulle ja kansainvälistymiselle on halua ja tarvetta, mutta selvityksen mukaan palveluihin ohjautuminen ja esimerkiksi kasvua ja kansainvälistymistä tukevia palveluita ei tunneta riittävän hyvin eikä niitä siten ole laajasti hyödynnetty.
- Alueellisten kehitysnäkymien 2022 mukaan Lapissa haasteena on saada lappilaiset yritykset vahvemmin mukaan TKI-toimintaan ja hyödyntämään tarjolla olevia rahoitusmahdollisuuksia.
- Yrityspalveluverkosto tarvitsee yhteistä lappilaista näkemystä muutostilanteissa, joista globaalit muutokset ja kriisit muodostavat yrityksiin suuren haasteen mm. tuottavuuden näkökulmasta.
- Myös kuntien rooli yritysten kehittämisessä on vahvistumassa hyvinvointialue- ja TEPA24- uudistusten myötä. Lappiin tarvitaan yrittäjyysstrategia, joka ohjaa lappilaisia yrityspalvelutoimijoita sekä yrittäjyyteen kytkeytyviä toimijoita vastaamaan toimintaympäristön haasteisiin osaamista nostamalla.

Taustaa ja tarve hankkeelle

- Suomessa tavoitteena on nostaa T&K – menoja 4 %:in. Lapin kauppakamarin selvityksen mukaan Lapin T&K-rahoitus oli vuonna 2021 alle prosentin suhteessa alueen BKT:hen. Ja jos Lappi haluaisi maakunnan T&K-menojen olevan 4 % suhteessa alueen BKT:hen vuonna 2030, pitäisi menot kasvaa lähes 300 miljoonaa euroa.
- Korkeakoulujen osuus maakunnan T&K-menoista on yli puolet Pohjois-Karjalassa (58%), Lapissa (55%) ja Etelä-Savossa (53%). Sen sijaan esimerkiksi Uudellamaalla ja Pohjois-Pohjanmaalla korkeakoulujen osuus T&K-menoista oli noin viidennes.
- Jokainen muu yliopistomaakunta pääsee T&K-menoissaan yli kahteen prosenttiin suhteessa alueensa BKT:n.

Hankkeen tavoitteet ja tulokset koostuvat kolmesta toisiinsa kytkeytyvästä kokonaisuudesta:

- 1. Tavoitteena hankkeessa laaditaan Lapin ensimmäinen yrittäjyysstrategia**, jolla muodostetaan yhteinen näkemys ja tavoitetila yrittäjyyden edistämisestä ja yritysten palveluverkoston kehittämisestä.
 - ❖ Lapissa ei ole laadittu yhteistä asiakirjaa ja/tai strategiaa yrittäjyyden edistämiseksi. Yrittäjyysstrategia laaditaan vuorovaikutteisessa prosessissa toimijaverkoston kanssa.
 - ❖ Tavoitteena on, että alueellinen yrityspalvelunäkemys kirkastuu, roolit selkiintyvät, tietoisuus yrityspalveluverkoston palveluista entisestään parantuu sekä näiden tuloksena yrityksille kyetään tarjoamaan muutostilanteessa osuvampaa palvelua.

Hankkeen tavoitteet ja tulokset koostuvat kolmesta toisiinsa kytkeytyvästä kokonaisuudesta:

2. hankkeen tavoitteena on yrityspalveluiden edelleen kehittäminen vastaamaan toimintaympäristön asettamiin nopeisiin ja mittaviin muutoksiin, jotka haastavat alueemme yrityksiä.

- ❖ Lapissa on paljon kehityspotentiaalin omaavia yrityksiä, jotka eivät aktiivisesti hyödynnä julkisia palveluita kehittymisen tukena. Kasvu, kehittyminen ja kansainvälistyminen vaatii usein ulkopuolista tukea yritykselle, jotta kasvu konkretisoituu ja vauhdittuu. Hankkeessa kehitetään matalan kynnyksen palveluita, jotka tukevat yritysten muutoskyvykkyyttä ja aktivoivat kehittämissuunnitelmien eteenpäin viemisessä.
- ❖ Hankkeen eri toimenpiteillä pyritään tavoittamaan ainakin **500 yritystä**. Näitä toimenpiteitä ovat muun muassa aktivointityö yrityksissä, yritysharavointi, viestintä sekä hankkeessa tuotetut palvelut ja klinikat.
- ❖ Hankkeen kilpailuttamiin asiantuntijapalveluihin ohjautuu **100 lappilaista yritystä**.

Hankkeen tavoitteet ja tulokset koostuvat kolmesta toisiinsa kytkeytyvästä kokonaisuudesta:

3. Tavoitteena hankkeessa pilotoidaan TKI-lähettiläs -toimintamalli, jolla edistetään TKI-toimintaa pk-yrityksissä ja yritysraajapinnassa.

Lähtökohtana on TKI-intensiteetin nostaminen Lapin maakunnassa.

Toimintamallin kehittämisessä huomioidaan Lapin älykkään erikoistumisen strategian painopisteet.

- ❖ TKI-lähettilään tehtävänä on tiedottaa, aktivoida ja ohjata yrityksiä niin alueellisten kuin valtakunnallisten TKI-palvelujen hyödyntämiseen, edistää TKI-hankkeiden käynnistymistä sekä nostaa yrityspalveluverkoston TKI-osaamista. Erilaisten etenemispolkujen lisäksi yrityksiä haastetaan ja sparrataan.
- ❖ TKI-lähettiläät (2) toimivat alueillaan, toinen Meri-Lapin, Torniolaakson ja Tunturi-Lapin seutukunnissa ja toinen Rovaseudun, Itä-Lapin ja Pohjois-Lapin seutukunnissa.
- ❖ Mallin kehittäminen perustuu vahvasti tietoon, jonka pohjalta mallin etenemistä ohjataan. Toiminnan piiriin valikoidaan yritykset hankkeen edetessä.

Hankkeen varsinaiset kohderyhmät

- lappilaisten yritysten johtoa ja henkilöstöä, jotka edustavat seuraavanlaisia yrityksiä:
 - kasvuhakuiset
 - kansainvälistyvät
 - TKI-orientoituneet yritykset
 - 2–4 vuotta toimineet yritykset
 - naisyrittäjät
 - maahanmuuttajataustaiset yritykset.
- lisäksi hankkeen kohderyhmänä ovat lappilaiset yrityskehittäjät ja yrityspalveluverkosto.
- yrittäjyysstrategiaprosessissa kohderyhmänä myös yrittäjyyteen liittyviä muita tahoja, kuten työmarkkinaosapuolet ja kolmas sektori.

Hankkeen välilliset kohderyhmät

- Hankkeen välillisinä kohderyhminä ovat yritysten johtoa ja henkilöstöä sellaisista yrityksistä, jotka rajautuvat pois hankkeen varsinaisesta kohderyhmästä, kuten osa-aikaiset yrittäjät / suuryritykset. Lisäksi muut julkiset tahot, jotka toimivat yritysten kanssa.

Hankkeen budjetti ja resurssit

- Palkkakustannukset 776 871 €
 - Projektipäällikkö
 - Projektikoordinaattori
 - 2 yritysasiiantuntijaa (TKI-lähettiläät)
- Matkakustannukset 30 000 €
- Ostopalvelut 265 500 €
- Flat rate 7 % 75 066 €

Nettokustannusarvio yhteensä 1 147 437 €

Kiitos!

